הדר קחזיא בעונות מאי אמר רב גידל אמר רב פעם ראשונה ושניה דיה שעתה שלישית מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ועוד עברו עליה ג' עונות וראתה דיה שעתה הדר קחזיא בעונות מאי אמר רב כהנא אמר רב גידל אמר רב פעם ראשונה דיה שעתה שניה מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה מני רבי היא דאמר *בתרי זימני הוי חזקה אימא סיפא עברו עליה ג' עונות וראתה דיה שעתה אתאן לר"א וכי תימא רבי היא ובעונות סבר לה כר"א ומי סבר לה והא לאחר שנזכר קאמר אלא ר"א היא ובוסתות סבר לה כרבי כתם שבין ראשונה ושניה טהור שבין שניה ושלישית חזקיה אמר טמא רבי יוחנן אמר *טהור חזקיה אמר טמא כיון דאילו חזיא מטמאה כתמה נמי טמא ורבי יוחנן אמר טהור כיון דלא אתחזקה בדם כתמה נמי לא מטמינן לה

מתקיף

הדר קא חזיא בעונות. אחר ראיה זו: מאי. דיה שעתה או מטמאה מעת לעת מי אמרינן הא דקתני במתני' ועד עברו עליה ג' עונות דוקא קתני עברו דאי חזאי לסוף עונה מטמאה מעת לעת דאע"ג דלא הגיע זמנה כיון דהוחזקה רואה קודם הפסקת ג' עונות ראשונות הרי היא כהגיע זמנה וכי הפסיקה בראשונות וראתה דיה שעתה בההיא ראיה כר"א וכי חזאי תו לסוף עונה מטמאה מעת לעת ככל אשה שעברו עליה ג' עונות דאין דיה שעתה אלא בראשונה אבל היכא דחזרו ועברו ג'(א) שניות וראתה דיה שעתה בההיא ראיה כר"א. ואע"ג דלא מוקין דקמיירי רבי אליעזר אלא בהעברה ראשונה מיהו מודה דדיה שעתה בשניות עד דתתחזק או כרבי או כרשב"ג ואע"ג דרישא רבי היא סיפא כרשב"ג דאי כרבי כיון דחזאי בעונות הוה מדמינן לה להגיע זמנה כי חזאי בהפסקה נמי כיון דתרי זימני חזאי בהפסקה איגלאי מילתא למפרע דשינוי וסת הוא ולא סילוק דמים ובשניה מטמאה מעת לעת שאין זו צריכה להתחזק בדמים או דילמא אי חזאי לסוף עונה נמי כ"ש דדיה שעתה דמוכח מילתא דהפסקה ראשונה זו סילוק דמים היתה ולא שינוי וסת ויש לומר חוזרת לקדמותה וצריכה להתחזק עד אחר ההפסקה בשתי ראיות כבתחלה. והאי דנקט ועוד עברו וראתה דיה שעתה רבותא אשמעינן אע"ג דתרי זימני חזאי בהפסקה לא אמרינן איגלאי מילתא דשינוי וסת הוא ולא סילוק דמים ותטמא בשניה מעת לעת אלא אפילו לרבי דיה שעתה דהפסקה קמייתא לעולם בחוזרת לקדמותה נדון אותה ולא דמיא להגיע זמנה וצריכה שתתחזק בשתי ראיות ובג' תטמא מעת לעת כדקתני ואזיל: *אמר רב גידל פעם ראשונה. היא הראיה הסמוכה להפסקה ראשונה: ושניה. היא הראיה שתראה לסוף עונה דיה שעתה: ושלישית. אם תראה עוד לסוף עונה: מטמאה מעת לעת. והאי דנקט תנא ועוד עברו עליה ג' עונות רבותא הוא דנקט כדפי' דכל שכן אי חזאי בעונות דמוכחא מילתא דהפסקה קמייתא סילוק הואי וכולה רבי היא: ועוד עברו עליה ג' עונות וראתה דיה שעתה הדר קחזיא בעונות. אחר ראיה זו: מאי. דיה שעתה או מטמאה מעת לעת מי אמרינן הא דהדר תנא בתרא ראיה שלישית בהפסקה דוקא נקט דהכא הוא דמטמאה מעת לעת דאיגלאי מילתא דשינוי וסת הואי הפסקותיה לראות בדילוג שהרי הוחזקה בהפסקות וא"נ לא חשבת להפסקה קמייתא בהדייהו הא מחזקא בתרתי בתרייתא אבל אי חזאי לסוף עונה הרי היא דיה שעתה דלא אתחזק בדילוג ואמרינן הפסקה שניה נמי חוזרת לקדמותה וכל דמיה מסולקין וצריכה להתחזק בשתי ראיות אחת הסמוכה להפסקה שניה והשניה היא שתראה לסוף עונה ובשלישית תטמא מעת לעת או דילמא כולי האי לא אמרינן דחוזרת לקדמותה ובהפסקה שניה דיינין לה כהגיע זמנה והפסיקה וראתה דבההיא ראיה למודה הוא דדיה שעתה אבל בשניה תטמא מעת לעת. והאי דנקט תנא בשלישית ועוד עברו עליה וראתה מטמאה מעת לעת הוא הדין נמי אם לא עברו ורבותא אשמועינן דלא תימא כל ראיה הסמוכה להפסקה דיה שעתה אלא כיון דאיתחזק בדילוג אמרינן שינוי וסת הוא ולא סילוק דמים: אמר רב גידל אמר רב. ראשונה לסדר ראיות הללו שאנו עסוקין בהן לישאל קא חזיא בעונות מאי היא הראיה הסמוכה להפסקה שניה דעלה קיימינן דיה שעתה ושניה היא הראיה שתראה לסוף עונה מטמאה מעת לעת. והא דתנא הפסקה שלישית גבי מעת לעת לרבותא הוא דנקט כדפרישית דלא תימא כל ראיה שלאחר הפסקה תהא דיה שעתה: מני רבי היא. דהא בין רישא בין סיפא כרבי שנין לה: אימא סיפא. דהגיע זמנה לראות אתאן לר"א דאמר [ו:] כל אשה שעברו עליה ג' עונות דיה שעתה. ומרישא דאיירי בלא הגיע זמנה לא מצי למיפרך ליה דאיכא למימר בההיא אפילו רבנן מודו דחוזרת לקדמותה היא: ובעונות סבר לה כרבי אליעזר. בהפסקת שלש עונות סבר לה כרבי אליעזר: והא לאחר שנזכר קאמר. למדנו שהוקשה בעיניו על שעשה כמותו: ובוסתות סבר לה כרבי. דאמר בתרי זמני הויא חזקה לכל דבר: כתם שבין ראשונה לשניה. שנמצא בבגדה של תינוקת שלא הגיע זמנה ודאי טהור דאכתי לאו בחזקת דמים היא ואמרינן לעיל (דף ה.) תינוקת שלא הגיע זמנה לראות אפילו סדינין שלה כו': חזקיה אמר טמא. דהא בתרי זימני איתחזקה בדמים והויא חזקה דאילו הדרא חזיא מטמיא למפרע אלמא בחזקת דמים הוחזקה: ורבי יוחנן אמר טהור כיון דלא אתחזקה בדם. כלומר כל זמן שלא נהגנו בה עדיין תורת מוחזקת בדמים לטמאה למפרע לא גזרו על כתמה:

מתקיף

קחזיא בשונה מהו. פרש"י דמבעיא ליה אי חזיא לסוף ל' שלאחר הפסקת ג' עונות ראשונות אם מטמאה מעת לעת דכיון דהוחזקה לרואה קודם הפסקת ג' עונות ראשונות הרי היא כהגיע זמנה לראות וככל אשה שעברו עליה ג' עונות דאין דיה שעתה אלא בראשונה והוקא בחזרו ועברו עליה שלש עונות שניות דיה שעתה כר"א ואע"ג דלא מוקי דמיירי ר"א בעונות שניות אלא בעונות ראשונות מיהא מודה דדיה שעתה בשניות [עד שתתחזק] או כרבי או כרשב"ג ואע"ג דרישא רבי היא סיפא רשב"ג דלרבי *כי חזיא לסוף עונה שלאחר הפסקת שלש עונות (ראשונות) מטמאה מעת לעת ודמיא להגיע זמנה לראות וכי חזרו ועברו עליה שלש עונות שניות נמי מטמאה מעת לעת דכיון דתרתי זימני חזיא בהפסקה איגלאי מילתא לרבי דשינוי וסת הוא ולא סילוק דמים שאין זו צריכה להתחזק בדמים ולפי' זה הא דתניא (לעיל דף ט:) זקנה שעברו עליה שלש עונות שניות דדיה שעתה אתיא דלא כרבי דלרבי מטמאה מעת לעת כאילו חזיא לסוף עונה וכן *פי' רשב"ם בפרק אחרון (דף סח.) ואין נראה דלא הוה להש"ס להסתפק בזה והיה לו (ב) לפסוק מדרישא רבי סיפא נמי רבי ובחזיא לסוף עונה נמי דיה שעתה כמו בחזרו ועברו עליה שלש עונות לכך נראה דאפילו מטמאה מעת לעת כי חזיא לסוף עונה שלאחר הפסקת שלש עונות ראשונות כהפסקת שלש עונות שניות דהויא מסולקת בדמים דיה שעתה אפילו לרבי כיון שלא הגיע זמנה לראות [ואין חילוק בין לא הגיע זמנה לראות לזקנה] והא דאיכא ברייתא דזקנה נמי רבי היא ול"ש בהגיע זמנה לראות ועברו עליה שלש עונות שניות לר"א מי אמרינן דיה שעתה כמו בזקנה לרבנן ומדלא אשמעינן בהגיע זמנה לראות דהוי דיה שעתה עד הפסקת שלש עונות שלישיות דהויא רבותא טפי מבלא הגיע זמנה לראות אין להוכיח דאפילו ראתה סוף שלש עונות שניות מטמאה מעת לעת דמצינו למימר דמשום הכי אשמעינן בלא הגיע זמנה לראות דאפילו הכי מטמאה בשלישית מעת לעת:

ברוב ספרים גרסינן וכשהגיע זמנה לראות פעם ראשונה דיה שעתה שניה מטמאה מעת לעת מני רבי היא ושבוש הוא ולא גרסינן ליה אלא ה"ג מני רבי היא ומוכח מרישא מתינוקת שלא הגיע זמנה לראות דקתני שלישית הרי היא ככל הנשים והיינו משום דבתרי זימני הוי חזקה ובההיא דמיתחזקא לא מטמאה מעת לעת דאילו לרשב"ג עד ראיה רביעית לא הויא ככל הנשים אבל סיפא דהגיע זמנה לראות בשניה מטמאה מעת לעת אתי ככולי עלמא דבראייתה ראשונה הוחזקה כדתנן במה אמרו דיה שעתה בראיה ראשונה כו' ומתניתין ע"כ אתיא כרשב"ג דבפרק הבא על יבמתו (יבמות דף סד:) אמרינן וסתות ושור המועד סתם לן תנא כרשב"ג אבל כרבי לא סתם לן תנא ועוד אי מסיפא דייק ורישא כרשב"ג תקשי רישא רשב"ג וסיפא רבי ואו"ת והכא אמר דבההיא ראיה דמחזקינן לה לא מטמאה מעת לעת ובפרק אלו הנשרפין (סנהדרין דף פא:) גבי מי שלקה ושנה אמר *דאין עבירות מחזקות אלא שעבר שתי עבירות מיד כונסין אותו לכיפה אליבא דרבי וי"ל דהתם כיון שהוחזק לעבירה מה לנו להמתין עד שיעבור פעם שלישית אבל הכא חכמים הקלו מעת לעת אם תראה אחר שהוחזקה לראות: **רבי** יוחנן אמר טהור. משמע הא כתם שלאחר שלישי טמא דהיינו כרבי ובשלהי פרק הבא על יבמתו (יבמות דף סד:) אמר ר' יצחק בר' יוסי אמר רבי יוחנן גבי מלה בנה ראשון ס' כרבן שמעון בן גמליאל וי"ל דהתם מסיק דר' יצחק סומכא לאו בר סמכא הוא אי נמי כל הך סוגיא קיימא אברייתא דלעיל דאתא כרבי:

וכי

פו א מיי' פ"ט מהלכות איסורי ביאה הל' ס סמג לאוין קיא :

נ"ל כיון דלא חזיא לסוף כו' ר"ש

נ"ל שניות

עי' ר"י פי' רשב"ם לעיל בפירוש אחרון

עי' כי'

[illegible]

לקמן סו. כתובות מג: יבמות סד. סנהדרין פא: ב"מ קו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מאי דיה וכו' אבל היכא דחזרו ועברו ג' עונות שניות : (ב) תוס' ד"ה קחזיא וכו' והיה לו לפסוק מדרישא :

עי' רש"ש שפי' פי' אחר דלא כפי' רש"י

תוספי הרא"ש

קא חזיא בעונות מאי. [פירש"י] מי אמרינן דדוקא נקט שלשה עונות אבל ראתה אחר עונה מטמאה מעת לעת דאע"ג דלא הגיע זמנה כיון שראתה שלשה פעמים חשבינן לה כהגיע זמנה הלכך אם ראתה אחר ג' עונות דייה שעתה כר' אליעזר אבל אם ראתה אחר עונה מטמאה מעת לעת אע"ג דלר' אליעזר לא אמר אלא בהעברה ראשונה ה"ה נמי דדייה שעתה אף בשנית עד שתתחזק או כר' או כרשב"ג ואע"ג דרישא ר' היא [סיפא] כרשב"ג דאי כר' כיון דאילו הואי בעונה הוה מדמה לה להגיע זמנה כי הואי בהפסקה נמי כיון דתרי זמני הואי בהפסקה איגלאי מילתא לר' דשני וסת הוי ולא סילוק ובשניה מטמאה מעת לעת שאין זו צריכה להתחזק בדמיה או דלמא חוזרת לקדמותה וצריכה להתחזק אחר הפסקה בשתי ראיות כבתחלה והאי דנקט ג' עונות לרבותא נקט דאע"ג דראתה ב' פעמים לג' עונות לא הויא חזקה לר' והוי רווח גדול מאי מספקא ליה לתלמודא אמאי תיפוק דאיצטריך למימר רישא ר' וסיפא רשב"ג הלכך נראה לפרש דאתיא רישא וסיפא כר' ובכל מקום שצריכה תוספת באותה ראיה שהיא מתחזקת בה דייה שעתה בראייה דהפסקות כמו בראיות ראשונות ואינה מטמאה מעת לעת עד שתתחזק והפסקה ראשונה בכלל ההפסקות היא. וה"ה דהוה מצי למיתני בהגיע זמנה ועוד עברו :

כתם שבין שניה לשלישית. ת' דפליגי אליבא דר' דלית הלכתא כוותיה והוה להו לפלוגי אליבא דרשב"ג בין שלישית לרביעית ושמא משום דשמעתין כר' נקט בין שניה לשלישית ונפקא מינה לרשב"ג בין שלישית לרביעית :

מוסף רש"י

(שייך לעמוד הקודם)

מעשה ועשה רבי כרבי אליעזר. באשה ילדה שעברו עליה שלש עונות של שלשים יום שלא ראתה, ואמר ר"א במתניתין (ו:) כל אשה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה ופליגי רבנן עליה דאין דיה שעתה אלא שעברו עליה ג' עונות מסמת זקנה סמוך לזקנתה (לעיל ו.). לאחר שנזכר. שלא יפה עשה (שם). בשעת הדחק. שני בצורת היו ולא רצה להפסיד טהרות (לעיל ו:). אלא רבים פליגי עליה. וכמלין דברי היחיד והמטו להתמרע ואמר כדי הוא כו' (שם).

(ע"כ שייך לעמוד הקודם)

בתרי זימני הוי חזקה. דאמר במס' יבמות (סד:) נשאת לראשון ומת, לשני ומת, לשלישי לא תנשא, דבתרי זימני הוי חזקה (כתובות מג: וכעי"ז ערובין לז.).

מוסף רש"י (שייך לדף ז ע"ב) ולא מטמינן טהרות שנתעסקה בהן למפרע כשאר נשים שדמיהן מגיין שמטמאות טהרות למפרע מעת לעת, כדאמר (לעיל ג.) דחיישינן שמא כותלי בית הרחם העמידוהו, ותנן (לקמן מ.) כל הנשים מטמאות בבית החיצון, ופליגי רבנן עליה ואמרי דאין הפסקת ג' עונות סילוק אלא לזקנה שעברו עליה ג' עונות סמוך לזקנתה, אבל בילדה לא (ערובין מו). שמותי הוא. ברכוהו, כדאמרינן בהזהב (ב"מ נט:) ובתלמוד ירושלמי (שביעית פ"ט) מפרש שמותי הוא מתלמידי שמאי היה (שבת קל:). הזב והזבה. שספקו והתחילו לספור ז' ובדקו יום ראשון ושביעי כו' (לקמן סח:). נראין דברי רבי אליעזר מדברי רבי יהושע. דכיון דמיהם ר' יהושע לטמא דלא בינתיים, היה לו לטהור אף הראשון, ודברי ר"ע מדברי כולן. דבעי ספורין ובדוקין (שם). כלי שנטמא מאחוריו. כלי עץ או של מתכת קאמר שמטמאין מגבן (חגיגה כב:) בכלי שטף קאמר, דאילו כלי חרס אין מטמאין מגבן אפילו בטומאה דאורייתא (ברכות נב.). במשקין. אין לך משקה שאינו ראשון לטומאה, שאף אם נגע בשני עשאוהו חכמים תחלה (שם). אחוריו טמא. אף על פי שאין אדם וכלים מקבלים טומאה מן התורה אלא מאב הטומאה, גזרו חכמים שיהו משקין מטמאין כלים, מפני שמלינו משקה שהוא אב הטומאה לטמא אדם וכלים מן התורה, כגון זובו של זב ורוקו ומימי רגליו, גזרו על כל המשקין שמטמאין שיטמאו כלים (שם וכעי"ז חגיגה שם). אוזנו. כמו אוזן החבית (ברכות שם וחגיגה שם) והוא מה שעושין כמבית של חרס לבית אחיזה שקורין מנשי"ו (בכורות לח.). אוגנו. דהיינו בית קיבול התחתון שיושב עליו, נ"א אוגנו הייט שפתו (שם) שפתו הכפולה לצד חוץ ולאחור לתשמיש (ברכות שם וחגיגה שם). ידיו. כלי שיש לו בית יד כגון מחבת (שם ושם) כגון כלי חרס שעושין לו זנב לאחוריו לאחוז בו (בכורות שם). טהורין. דכיון דטומאה זו דרבנן היא עבדו בה היכרא דליהוו דמדרבנן היא כי היכא דלא לשרוף עליה תרומה וקדשים והקילו בה (ברכות שם וכעי"ז חגיגה שם). נטמא תוכו. אפילו בטומאה דרבנן כולו טמא (שם). שאין למדין הלכה. כלומר אין למדין לעשות, מפי תלמוד. שאם לומד הרב דרך לימודו ואמר מסתבר טעמא דפלוני חכם, אין תלמידיו למדין משם הלכה, דשמא אם יבא לידו מעשה יקדק יותר וימצא טעם אחר בדבר (רשב"ם ב"ב קל: ושם: מפי גמרא).